

Bijenteelt in Kyrgyzstan (vervolg)

Leen van 't Leven

In een vorig artikel beschreef Leen van 't Leven, die voor Arcadis-Euroconsult een bijen-missie uitvoerde in het West Tien Shan gebergte, de achtergronden van de bijenteelt in Kyrgyzstan. Dat was echter niet het doel van de missie. Het doel was het 'Sary-Chelek Biosphere Reserve' en de bufferzones. Een rapportage.

In de Sovjettijd werden er in het West Tien Shan (WTS) gebergte een viertal biosfeerreservaten ingesteld onder auspiciën van de Verenigde Naties. Twee reservaten in Kyrgyzstan, een in Oezbekizstan en een in Kazakstan.

76 Biosfeerreservaten omdat de flora en fauna in die gebieden van grote betekenis zijn voor de hele wereld. Veel van onze cultuurgewassen vindt men daar in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Er komen bossen van walnoot, pistachenoot en appelbomen voor. en er groeien veel frambozen, bramen en geneeskruiden op de hellingen. De Chinezen noemden vroeger het gebergte 'Uigebergte'. Zo wordt daar een dertigtal uiensoorten gevonden. Ook de fauna mag er zijn: veel van onze bekende wildsoorten. Maar ook het bijna uitgestorven sneeuwlupaard en het Marco Polo schaap. En natuurlijk wolven en beren. Echt de moeite waard om dat oorspronkelijke genepakket te bewaren. Het 'Sary-Chelek Biosphere Reserve' is zo'n opzij gezet juweel van universele waarde.

Nu is het wettelijk verboden om in dit soort reservaten welke economische activiteit dan ook uit te oefenen. Alleen research is toegestaan. Maar u begrijpt het misschien al. Met het verkrijgen van de onafhankelijkheid gevolgd door het inzakken van de economie willen de mensen die rondom het reservaat wonen toch graag in leven blijven. Er wordt nu vee geweid, vlees geschoten, hout gehaald en bosvruchten gezocht. De wereldgemeenschap ziet echter in dat er ingegrepen moet worden om het reservaat in

stand te houden. Het Global Environmental Fund en de Europese Unie zijn er met geld en projecten ingesprongen om het tij te keren. Nederlandse natuurbeschermers zouden als oplossing het liefst iedereen weren uit het reservaat. In de rest van de wereld heeft men al geleerd dat het onmogelijk is een reservaat te behouden zonder medewerking van de bevolking die er omheen woont. Daarom projecten die de economische weerbaarheid van de bevolking moeten versterken. Zo komt de bijenteelt in het zicht. Bovendien is bijenteelt een activiteit die de biodiversiteit juist ten goede komt in plaats van verstoort.

Tijdens de zomerdracht van juni tot en met augustus worden er in het Sary-Chelek reservaat en de berggebieden eromheen op diverse plaatsen bijenstanden ingericht. Bij elkaar wel een paar duizend volken. Terwijl in een groot gedeelte van Kyrgyzstan de imkers van Russische etnische afkomst zijn, zijn de imkers in dit gebied Kyrgyzen, van oorsprong nomaden. Net zo min als de kudden vee worden de bijen alleen gelaten. De imkers blijven bij hun stand kamperen. Ze controleren de volken regelmatig, maaien wat vegetatie om te hooien voor het vee thuis in de winter en bereiden zich voor op de oogsten. In een goed jaar wordt er wel vijf keer geoogst. Meestal drie keer. Dit jaar begon de dracht een maand later dan normaal maar was ongemeen rijk. Daardoor konden de imkers van begin juli tot half augustus gemiddeld 50 kg per volk honing oogsten. Overigens gaf dat problemen met het opslaan van de honing. Zo trof ik een met honing gevulde badkuip

aan, oliedrums en alles wat zich maar met honing liet vullen. Na half augustus gaat de dracht bij vast weer nog door. Die wordt niet afgeoogst maar als wintervoorraad in de kast gelaten. De bijen worden eind september/ begin oktober teruggehaald naar het dorp in de vallei. Hoog in de

bergen staan ze in de late herfst maar vooral in het vroege voorjaar niet veilig vanwege het gevaar dat beren en dassen de stand ontdekken en plunderen. In oktober worden de volken eerst wat compact gemaakt. Lege raten gaan de kast uit. Gekeken wordt of er genoeg wintervoer is. Daarna wordt een varroamijtbehandeling met een Amitrazoplossing op de tros gedruppeld. Sommige imkers zouden graag met oxaalzuur werken maar konden dat niet krijgen bij de veterinaire diensten. Thuis in de vallei staan de kasten plat op de grond. Dat vinden de imkers erg gunstig. Het merendeel van de neerslag in de winter valt in de vorm van sneeuw. De volken sneeuwen in en worden daardoor beschermd tegen de koude maanden. Ook spaart het veel wintervoer uit vindt men. Natuurlijk geeft dat in het voorjaar de problemen met vochtige kasten waardoor kalkbroed veel voorkomt.

U zult zich misschien afvragen wat uw rapporteur daar nu eigenlijk moest doen behalve dan te kijken naar de mooie natuur, de bijenvolken en de imkers. Het belangrijkste was om te beoordelen of de bijenteelt in dat gebied economisch voldoende potentie had om de bevolking rondom het reservaat te ondersteunen. En zo ja wat er zou moeten gebeuren om die potentie te realiseren. En om alvast het laatste te benadrukken heeft uw rapporteur trainingen gegeven en seminars gehouden over honingkwaliteit en ecologisch verantwoorde ziektebestrijding.

Rectificatie

In BIJEN 12(2): 41 (2003) staat in het artikel 'Het Zwitserland van Centraal Azië' aan het einde van de tweede alinea een storende fout. De aantallen '7.00 en 10.00 volken' moet respectievelijk zijn: 7.500 en 10.500 volken. Excuses aan de auteur.

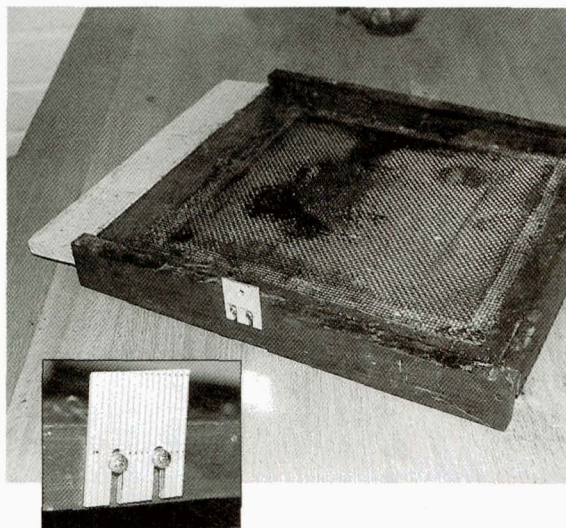
bijen

DE LEZER SCHRIJFT

Verbindingen voor de Spaarkast

Al meer dan 30 jaar imker ik met Spaarkasten. Een ideale kast met slechts één nadeel: tijdens het reizen willen de bakken onderling, maar vooral de bodem nog wel een verschuiven. Alle te koop zijnde oplossingen zijn mij nooit bevallen. Bij het bedenken van een oplossing had ik drie uitgangspunten:

1. bakken kunnen niet schuiven tijdens het reizen.
2. bakken moeten met het bevestigingsmateriaal uitwisselbaar blijven.
3. een eenvoudig en snel uit te voeren systeem.

De oplossing: Plaatjes

Benodigd materiaal:

- RVS bolkop schroefjes, lengte 20 mm
 - aluminium beschermstrips voor onderdorpels van deurkozijnen (geribbeld met 15 gleufjes)
- De strip zagen aan 50 mm (3 per bodem) en 70 mm (4 per bak) lange stukjes. Op 30 mm vanaf één uiteinde twee gaatjes van 4 mm boren, waarbij de gaatjes precies tussen het 4e en 5e gleufje van iedere kant vallen. Met een ijzerzaag het 4e en 5e gleufje inzagen tot het boorgat.

In alle bodems worden aan beide zijanten en de achterkant twee schroefjes geplaatst op de plaats waar de plaatjes komen. De gesloten vliegplank voorkomt dat de onderbak tijdens het reizen naar voren kan schuiven. Gebruik voor de afstand van de schroefjes een van de gemaakte aluminium plaatjes. In de broed- en honingkamers aan alle 4 zijden 2 schroefjes plaatsen, ca 30 mm onder de bovenkant. Daken vallen dan altijd nog 30 mm over de bovenste bak.

Gebruik bij het reizen: de schroefjes blijven altijd zitten, de aluminium plaatjes worden geplaatst voor het reizen, de 50 mm lange voor de bodem en de 70 mm lange bij de bakken. De plaatjes over de schroefjes schuiven en de schroeven een kwart slag aandraaien. Bij thuiskomst een kwartslag terug en de plaatjes wegnemen.

Opmerking: Bij voldoende vraag zouden standaard plaatjes in de handel gebracht kunnen worden.

Jan Dubelaar, Uitgeest